együttes

A teljesség igénye nélkül néhány társas zenei szólam-összeállítás a Kabóca zenefüzetek [1]ből:

Consort

Egy hangszercsalád különböző hangfekvésű egyedeiből összeállított együttes. A reneszánsz stílus kedvelt együttesei voltak a blockflöte-, krummhorn-, cink-, gamba-, stb. consortok. A bécsi klasszicizmus óta a leggyakrabban használt consort a vonósnégyes, amely két hegedűből, egy mélyhegedűből (brácsa) és egy gordonkából (cselló) áll.
Ha egy kisegyüttesben nem kizárólag egy hangszercsalád tagjai fordultak elő, akkor vegyes vagy tört consortnak nevezték.

Barokk trió

A barokk stílus kedvelt műfaja volt a szonáta, amely kottában leírva egy szólóhangszerre írt szólamból és egy basso continuo szólamból állt. Az előadási gyakorlat sokféleségén belül viszont szokásossá vált egy olyan megoldás, hogy a basso continuo-ból a tényleges basszus szólamot egy mély vonós vagy fúvós hangszer, a basszus számozásából és a szólóhangszer szólamából (akár többféleképpen is) kikövetkeztethető kitöltőszólamot pedig egy akkordjátékra alkalmas hangszer játszotta.
Ilyen trió lehet pl.:
blockflöte+lant+gamba vagy hegedű+csembaló+fagott

Fúvósötös, fúvós kvintett

A bécsi klasszicizmusban kialakult együttes tagjai:
fuvola, oboa, klarinét, kürt, fagott

Rézfúvós kvintett

Két trombita, kürt, harsona, tuba

Fúvószenekar

fafúvók: (piccolo, fuvola 1-2), klarinét 1-3
dallamjátszó rezek: szárnykürt 1-2 (3), tenorkürt 1-2, baritonkürt
kísérő rezek: trombita 1-3, kürt 1-2 (-4), harsona 1-3, tuba 1-2
ütősök: kisdob, nagydob, cintányér (triangulum, kasztanyett, csörgődob stb.)
A számok azt jelzik, hogy az azonos nevű (de esetleg különböző méretű és hangolású) hangszerek több csoportra vannak osztva, melyek különböző szólamokat játszanak.
A zárójelbe tett szólamok gyakran hiányoznak.
Sok mai fúvószenekarból hiányzik a szárnykürt, szólamát trombitával játsszák, csakúgy, mint a trombita kíséretet. Ez egy szükségmegoldás, mely nem követendő.

Sváb party

Gyakran összekeverik a sramlizenekarral, ami egészen más.
A sváb party hangszerei: klarinét, trombita, tenorkürt, tuba, harmonika (esetleg dob, de ekkora együttesnél ez nem indokolt, és "járásképtelenné" teszi a társaságot). Ezenkívül a tagok szükség esetén énekelnek is.

Sramlizenekar

A sramli, az 1870-es években kialakult érzelgős "osztrák nóta" a divatot elindító Schrammel-fivérekről kapta a nevét. A bécsi vendéglőkben eredetileg két hegedűvel és egy gitárral játszottak, később jött hozzá egy harmonika, majd alkalmanként egy klarinét.

Népzene-együttesek

Nem tévesztendő össze a népizenekarral, ami egészen más.
A népzene-együttesek valódi népzenét játszanak, és igyekeznek lehetőségeikhez mérten hitelesen tolmácsolni. Erre több esélyük van azoknak az együtteseknek, amelyek egyben gyűjtőmunkát is végeznek, miközben az előadási módot és az eredeti hangszereket is megismerik. Hangszereiket itt nem sorolnám fel, mert nagyon tágak a lehetőségek. Inkább majd egy későbbi füzetben, amely csak a népzenéről szól.

Népizenekar, cigányzenekar

Félrevezető, de meggyökeresedett kifejezések. Valójában magyar népies műzenét, magyar nótát játszó kisegyüttesekről van szó, melyeknek tagjai hagyományosan roma nemzetiségűek.
Szokásos hangszereik: hegedű 1-2, brácsa, nagybőgő, cimbalom, klarinét.

Pop-rock együttesek

Bár ezek a társaságok nagyon sokfélék, mégis egy közös magra épülnek: szólógitár, ritmusgitár, basszusgitár, dob, szintetizátor, ének. A dob valójában terjedelmes dobfelszerelést jelent, a szintetizátor pedig midi billentyűzetek és hangmodulok rendszerbe foglalt csoportját.

Dixileand band

trombita, klarinét, harsona, banjo, dob, néha basszusgitár vagy nagybőgő is.

Big band

trombiták, klarinétok, szaxofonok, harsonák, dob, nagybőgő.
Ehhez gyakran társul, illetve kiemelkedik belőle egy-egy szólóhangszer, vagy énekes.

Szimfonikus zenekar

vonósok: hegedű 1-2, brácsa, cselló, bőgő.
Mindegyik vonós-szólam többszemélyes, kisebb zenekarokban a bőgő kivételével. A bőgő többnyire nem önálló szólamot játszik, hanem a cselló szólamát duplázza egy oktávval lejjebb.
fúvósok: fuvola 1-2, oboa 1-2, klarinét 1-2, fagott 1-2, trombita 1-2 (3), kürt 1-2 (3-4), harsona 1-2 (3), tuba.
A fúvós szólamok egyszemélyesek, kivéve az egészen nagy zenekarokat, ahol duplázzák.
Ütősök: üstdob (2 vagy 4), nagydob, cintányér
Tamás megjegyzései: (a teljes: kórus, zenekar, tánckar, szólisták)

Forrás webcím: https://www.zenci.hu/szocikk/egyuttes

Hivatkozások:
[1] http://www.terrasoft.hu/kultura/kaboca/zf1/zf1.htm